

Opleiden in de praktijk

Bestaat de beste leermeester?

Enja Romeijn, Marcella van Erp-Boverhof, Marjan Govaerts

Programma

BEWUSTWORDING STAGEBEGELEIDERSROL

THEORETISCHE INLEIDING

ROLMODEL

ROLIDENTITEIT

DISCUSSIE AAN DE HAND VAN STELLINGEN

WRAP-UP MET TAKE-HOME MESSAGES

De praktijk: krachtige leeromgeving

- Authentieke taken
 - Relevant en Motiverend
- Leren van ervaring en van patiënten / cliënten
 - Krachtig
 - Direct resultaat en feedback: wat werkt en wat niet?
- Professionele socialisatie
 - Professionele identiteit: welke verloskundige wil en kan ik zijn?
 - **Rolmodellen cruciaal**

“ We must acknowledge . . . that the most important, indeed the only, thing we have to offer our students is ourselves. Everything else they can read in a book.” – D C Tosteson¹⁹

Verwachtingen student,
opleidingsinstituut, cliënt

ROL

ROLIDENTITEIT

Persoonlijke rolinvulling

Persoonlijke overtuigingen,
opvattingen, waarden en
normen

Stagebegeleider

ROLMODEL

Voorbeeld voor anderen
positief of negatief

Positief Rolmodel

Persoon

- waar anderen zich mee identificeren,
- die beschikt over gewenste, begerenswaardige kwaliteiten,
- en die gedrag en een houding toont die anderen graag willen overnemen (imiteren)

Positieve rolmodellen in de opleidingspraktijk

- **Vakinhoudelijke expertise**
 - Uitstekende kennis en vaardigheden
 - Professioneel gedrag passend bij de kernwaarden van het (verloskunde)vak
- **Onderwijskundige expertise**
 - Creëert een *leeromgeving* die veilig is
 - Ziet de student als toekomstig collega die haar eigen identiteit moet ontwikkelen
 - Neemt de tijd voor opleiden (feedbackdialoog, reflectie)
 - Is zich ervan bewust een rolmodel te zijn
- **Persoonlijke kenmerken**
 - Integer, “commitment to excellence”, toegewijd, eerlijk, enthousiast, passie voor het vak,

De betekenis van rolmodellen

Stimuleren ontwikkeling van verloskundige kennis en vaardigheden

Stimuleren bewustwording bij student: wie wil ik (*de student*) worden of zijn als verloskundige

reflectie op kernwaarden in de beroepsuitoefening, en hoe die tot uitdrukking te brengen

Genereren zelfvertrouwen

ik (*de student*) mag zijn wie ik ben

vertrouwen in de toekomst: ik kan de verloskundige zijn die ik worden wil

Leren van Rolmodellen

ONBEWUST

Leren van Rolmodellen

BEWUST

Observatie (actief)

Reflectie

Bekrachtiging
Gedragsverandering

Active observation
of role model

Making the
unconscious
conscious

Reflection and
abstraction

Translating insights
into principles
and action

Generalisation and
behaviour change

Active
exploration
of affect
and values

Leren van Rolmodellen

Als stagebegeleider bent u ALTIJD een rolmodel

Wanneer bent u zich daarvan bewust?
Welke impact heeft u op uw studenten?

Hoe maakt u uw handelen en wat daaraan ten grondslag ligt, expliciet?

Hoe reflecteert u samen met de student op uw eigen handelen en ervaringen?

“ We must acknowledge . . . that the most important, indeed the only, thing we have to offer our students is ourselves. Everything else they can read in a book.” – D C Tosteson¹⁹

Verwachtingen student,
opleidingsinstituut, cliënt

ROL

ROLIDENTITEIT

Persoonlijke overtuigingen,
opvattingen, waarden en
normen
Persoonlijke rolinvulling

Stagebegeleider

ROLMODEL

Voorbeeld voor anderen
positief of negatief

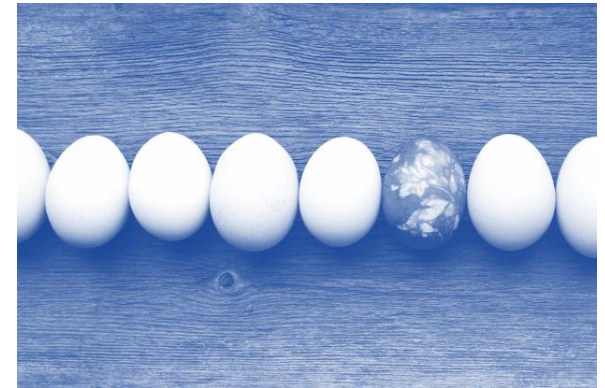
Rolidentiteit

Wie ben *ik* als stagebegeleider / docent?

Wat ligt er aan *mijn* gedrag / handelen ten grondslag?

Rolbesef

Persoonlijke theorie
over opleiden

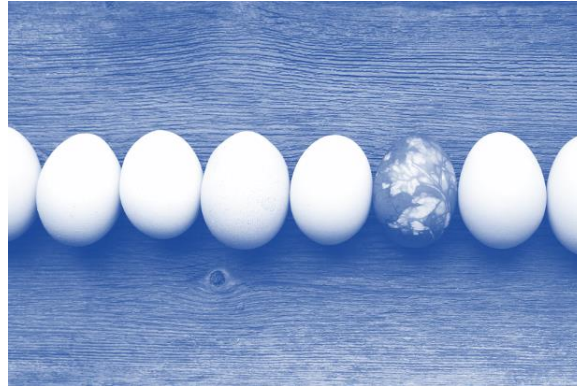
Rolidentiteit - Rolbesef

1. Hoe zou ik mezelf als stagebegeleider / leermeester typeren?
2. Wat is mijn taakopvatting – voor deze rol?
 - Wat vind ik dat ik in elk geval moet doen als stagebegeleider
 - Wat ga ik zeker niet doen
 - Wat zijn mijn opvattingen over wat goed opleiden inhoudt
 - Wat zijn mijn plichten, mijn verantwoordelijkheden
3. Waarom doe ik dit eigenlijk? Wat is mijn missie?
4. Hoe goed ben ik in het vervullen van deze rol?
 - Ben ik er trots op stagebegeleider te zijn?
 - Hoe zie ik mijn toekomst in deze rol?

Rolidentiteit – Persoonlijke theorie

Formele opleiding

Persoonlijke ervaringen

Persoonlijke kennis, persoonlijke 'know-how' die ten grondslag ligt aan het handelen in bepaalde situaties

“Dat wat werkt voor mij”

Rolidentiteit en beoordelen

- Voel ik mij bekwaam?
- Wat is mijn opvatting over toetsen en beoordelen?
 - Wat doet beoordelen met mij; wat zal het met studenten doen?
- Wat vind ik mijn taak als beoordelaar?
 - Motiveren van studenten
 - Examinator voor de opleiding
 - Bewaker van kwaliteit van zorg
- Wat is mijn opvatting over professionele competentie?
 - Welke criteria / standaarden hanteer ik?

Rolidentiteit en mentoraat

Wat is mijn taak als mentor?

Facilitator:	service-gericht, initiatief bij student
Coach:	gericht op persoonlijke ontwikkeling; initiatief en verantwoordelijkheid bij student; reflectief
Monitor:	critical friend, signalerend; gezamenlijke verantwoordelijkheid; reflectief
Professional:	bewaker van kwaliteit van zorg; service- en/of ontwikkelingsgericht; directief

Rolidentiteit en superviseren

The shock of practice:

Studenten die voor het eerst in de praktijk komen, lijken soms weinig meer te weten van wat ze geleerd hebben, zijn gespannen, angstig, en/of onzeker.

Hoe kijkt u naar dit fenomeen?

- *Onderwijsprobleem*: studenten moeten beter voorbereid worden op de praktijk qua kennis en vaardigheden
- *Sociaal/praktijkprobleem*: studenten moeten zo snel mogelijk de praktijk “ervaren” en opgenomen worden in het team
- *Ontwikkelkans*: uitdaging die bijdraagt aan de professionele ontwikkeling van de student

Wat vindt u dan uw taak als stagebegeleider?